

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

79. An Pontifex, ne remaneat extincta quaedam Illustris Familia, possit
præbere licentiam ut Eques Religionis Hierosolymitanæ transeat ad
Religionem Divi Jacobi, Acantaræ, Calatravæ, &c. Ex quo ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

In ordine ad Sacramenta. Resol. LXXIX. 101

asserantur, id habent. Nec est, quod Sylvester, Sotus, & alij respondeant, id quidem fecisse Pontifices, sed potestate fecisse, non iure: & fecisse quidem probabilem Doctorum sententiam sequuntur, sed non definitivam: & alia multa, & non sine aliorum offensione, at non iure. Ceterum hoc est argumentum fugere, non argumentum solvere, sed quidquid dicit ille, certe existimo id fecisse Pontifices, & in re tam gravi, & seria, Theologos, & vtriusque iuris peritos, consilium dedisse.

8. Concludam igitur hanc resolutionem cum verbis Villalobos in *Summa*, tom. 1. tract. 14. diff. 7. n. 2. ubi sic ait. *El voto solemne de la Religión no admite el matrimonio por derecho divino, ó natura, sine solo por derecho Ecclesiastico.* Esta sentencia tengo por la mas probable, porque como la solemnidad del voto es de derecho Ecclesiastico, como dice el derecho lo que de ahí se sigue tambien ha de ser de derecho Ecclesiastico. De lo qual se infiere, que puede el Papa emisso dispensar, como lo ha hecho muchas vezes. Ita ille, cui præter Doctores citatos, adde præpositum in 3. par. q. 7. de impedim. matrim. dub. 5. n. 27. & seq. Coninck de Sacram. disp. 1. n. 7. Sanchez lib. 7. disp. 1. Pontium lib. 7. cap. 2. Lessium lib. 2. cap. 4. n. 78. Reginaldum lib. 3. n. 123. Rebellium lib. 3. q. 2. n. 5. Auersam de Sacram. Matrim. q. 15. sect. 2. & alios penes ipsos.

RESOL. LXXIX.

An Pontifex, ne remaneat extincta quadam Illustris Familia, possit præbere licentiam, ut Eques Religionis Hierosolymitana transeat ad Religionem D. Iacobi, Alcantarae, Calatravae, &c.

Ex quo inferatur, an Pontifex possit dispensare in voto solemni Religionis?

Et quid de voto solemni paupertatis?

Et supponitur posse, & solere Summos Pontifices præbere licentiam, ut aliquis Religiosus transeat ex una Religione strictiori ad aliam laxiorem iusta existente causa.

Et queritur, an supradicti Equites D. Iacobi, Calatravae, Alcantarae, &c. sint veri Religiosi, & possint utique Confessarum, ab Ordinario non approbatorum, & gaudere privilegio Canonici, fori, & exemptione gubellarum, & in multis alijs comprehendantur ut Religiosi?

Et inferatur, quomodo si Capucinus, Minimus, Mercenarius cum licentia Pontificis transeat ad Canonicos Regulares, vel ad Carmelitas Clausurales, &c. non tenerentur ad votum paupertatis ita rigide ut antea: nec ad votum Quadragesimale, nec ad votum redemptionis Captivorum.

Et an dissolvatur vinculum prioris professionis, si Religiosus professus legitime transeat ad alium Ordinem, ut ibi deinde proficiatur?

Et doceatur, quæ causa sit iusta ad dispensandum in voto solemni Religionis.

Et an in secundo gradu nunquam dispensetur nisi inter magnos Principes. Ex part. 10. tract. 12. & Misc. 2. Resol. 1.

§. 1. Errum est, nec indiget probatione, posse, & solere summos Pontifices præbere licentiam, ut aliquis Religiosus transeat ex una Religione strictiori ad aliam laxiorem, iusta existente causa; ut inter alios scripat Riccius de *Iure personarum*, lib. 8. cap. 4. n. 4. Difficultas est, an possit hoc facere in casu nostro: Primò, quia Religio divi Iacobi, Alcantarae, & Calatravae, non est vera Religio ut plures Auctores docent. Ita Sotus de *Iur.* lib. 7.

quest. 5. art. 3. ad 3. qui tamen contrarium dicit de Equitibus Hierosolymitanis: ergo. Secundò, quia illis prius nominatis Religionibus non emittitur votum castitatis absolutum, sed votum castitatis conjugalis: ergo Pontifex dispensaret in voto castitatis solemni; quòd negat posse eum facere D. Tho. in 2. 2. quest. 88. art. 11. Raphaël de la Torre, Sotus, Sylvester, Armilla, Tabiena, & omnes Thomistæ.

2. Verùm, his non obstantibus, ad casum propositum videtur affirmatiùe respondendum; quia communiter, & probabilior Doctorum sententia tenet Equites Divi Iacobi, Calatravae, &c. esse verè Religiosos; & ita docent fere 60. Doctores, quos etiam me citato, citat & sequitur Ambrosius Machin. Archiepiscopus Calagitanus, in *Alleg. pro iurisdictione Ordinum Militarium*, artic. 1. num. 7. & 25. Quibus ego addo Sanchez in *Summa*, *tom. 2. lib. 7. c. 27. num. 105.* Suarez de *Religione*, *tom. 4. lib. 1. c. 4. à num. 8. usque ad 17.* Pellizarium in *Manual Regular.* tom. 1. tract. 1. cap. 3. num. 48. Pizzarum in *Discursu Apologetico pro Ordinibus militariibus*, num. 19. cum seqq. Valenzuela in *consil.* 85. num. 9. Valesem in *consult.* 108. n. 27. & me citato Latreac *tom. 1. Allegat. 64. num. 2. & 3.* & me citato Sperellum *tom. 1. decis. 2. num. 64.* Fernandus de Castro in *Portugal conuincida*, par. 1. sect. 1. lit. A. Gallaratum in *Allegat. iuris pro Defens. D. Eduardi de Portugal.* num. 8. & me citato Amaiam in *Codice leg. ult. de incolis*, lib. 10. tit. 39. num. 15. Analdum *consult.* 78. num. 45. Carleualium de *Iudicij*, *tom. 1. lib. 1. tit. 1. dist. 2. quest. 6. num. 416.* Ferentium in *decisionem* 2. Burati, & me citato Zipæum de *Iur. s. lib. 1. cap. 2. 1. num. 1.* Guazzinum *Defens.* 20. num. 16. Riccium in *Praxi*, *tom. 4. resol. 170. & 176.* Lezzanum in *Summa*, *tom. 2. cap. 5. num. 6.* & me citato Bordonum in *Consil. Reg.* *tom. 1. resol. 28. n. 23.* & me citato Leandrum de *Sacrament.* *tom. 1. tract. 5. disp. 11. quest. 47.* Martinum de San Juan in *Monita Confess.* *tom. 1. tract. 14. de Penitent.* num. 4. Sancium in *Selectis*, *dispur.* 49. n. 10. Faulum in *Thesauro*, *lib. 5. quest. 11.* Percitum *dec.* 58. Megalam *tom. 4. lib. 4. cap. 2019. n. 40.* Merendam *contro. Iur.* *lib. 14. cap. 49. num. 40.* Fabrum in *Codice*, *lib. 6. tit. 12. differ. 33. num. 2.* Transmieram de *Polygamia*, *lib. 3. quest. 2. 2. num. 26.* Valetum in *disp. vtriusque Fori, vera. Munera*, *differ. 1. n. 12. & 23.* Nouatium in *Lacerna Regularium*, num. 16. & alios penes ipsos.

3. Dicendum est itaque, votum castitatis conjugalis non sufficere iure communi ad constituendum votum solemne castitatis: sed negandum, id non posse fieri privilegio; cum enim solemnitas voti sit iure humano inducta, potest illa minui, vel augeri rationabili causa subsistere: & ita sicut Papa potest facere Religioso facultatem aliquo modo testandi, moderando solemnitate voti paupertatis, ita etiam facere facultatem vtendi coniugio legitimo minuendo solemnitatem voti castitatis. Deinde, licet voti obligatio sit iure naturali, & diuino inducta; solemnitas tamen voti à iure humano Pontificio inuenta est; Pontifices enim maximi induxerunt, ut ad faciendum solemne votum requiratur, primò, quod constet ex tribus votis, scilicet, castitatis integra, Paupertatis, & Obedientiae: Secundò, quòd hæc tria fiant in Religione approbata: Tertiò, quòd fiant in manibus eius, qui potest voutentem incorporare Religiosi; & quòd alioquin non sit solemne secundum omnes. Et idèd sicut Papa statuit, & induxit, ut omnia prædicta requirantur ad hoc, ut aliquod votum dicatur verum Religiosum, & ad alios certos effectus, ita potest statuere, ut aliquid amplius requiratur, vel aliquid minus sufficiat; & cōsequenter potest

Sup. hoc in
na in §. Ad
secundum.
huius Resol.
in alia Resol.
cuius nor

Sup. hoc in
tom. 7. tr. 3.
Ref. 54. à lit.
3. & ibi in
tr. 1. Ref. 99.
§. 2. ante me.
dium à ver.
Verè Reli.
giosos, &
cursum in
Ref. 100. &
etiã breuif.
sime in Ref.
149. §. Quæ.
ro secundo.
ad lin. 8. &
in tom. 4. tr. 3.
Ref. 98. à lin.
1. & ver. ex
doctrina. &
in Ref. 99. à
lin. 2. & in
tom. 5. tr. 7.
Refol. 14. §.
Adde, & in
Ref. 35. §. 1.
cursum pro.
pè finem &
in Refol. 36.
§. Nec valet.
inter mediũ
& finè. ver.
Respondeo.
& in tom. 8.
tr. 1. Ref. 11.
§. 1. & seqq.
& ibi in tr. 4.
Ref. 18. à lin.
2. & in tom.
9. tr. 2. Ref.
262. §. 1. à
lin. 5. & cur.
sum in Ref.
167. & 169.

LIBRARIAT
OMNIA
TO. IIII V
E. III

potest efficere, quod non solum votum castitatis integritate, sed etiam votum castitatis coniugalis sufficiat; cum omnes Pontifices maximi æqualem, in eadem potestatem Ecclesiasticam immediatè à Deo, sicut ipse Petrus accepit habeant, & accipiant. Arg. cap. In nouo 2° dist. cap. Cuncta, cap. Ipsi sunt. 9. quest. 5. & c. de homicid. in 6. Quod fit, quod licet omnes Religiosi emittant votum Paupertatis; non tamen omnes pari modo ad eam seruandam obligantur. Franciscani enim de Obseruantia, & Capucini tenentur eam seruare in particulari, & in communi, at Religiosi non Mendicantes, tantum in particulari, non in communi. Quin & Mendicantes ante Concilium Tridentinum, non poterant habere in communi, nisi cum certa limitatione; nunc autem post Concilium Tridentinum possunt habere sine illa, per cap. 2. sess. 25. Quin & aliqui Religiosi, etiam quibus non licet habere proprium, possunt ex privilegio certo modo testari per limitationem voti Paupertatis. Et non ita est cur quis miretur, Pontifices maximos tenuisse, ut aliquot Religiosi Religionum ad militiam armatam constitutiu propter maximam difficultatem seruandi votum castitatis integritate, conuersando ferè semper cum secularibus hominibus, & feminis, satisfacerent voto castitatis Religioni necessariæ, seruando coniugalem.

4. Sed pro Religionibus Hispanis, & in fauorem Hispani Oratoris, non erit incongruum Hispanum Auctorem audire de hac questione loquentem; idè nostram sententiam tribus rationibus nouissimè confirmat me citato Hieronymus Garzias in Politica regulari, tract. 1. difficul. 5. dub. 4. punct. 2. num. 3. vbi sic ait: *La primera, que no es de esencia de la Religion, que los votos sean solemnes, como se ve en la Campaña, en la qual con solos los votos simples, que hazeo al cabo de los duos años, que dan perfectos, y rigorosos Religiosos: verdad es, que de derecho comun, esenciales son los tres votos solemnes como consta ex cap. Religioso, de sentent. excommunicat. in 6. & ex Clement. 1. de Religiosis domibus. Però puede dispensar el Papa, como de hecho ha dispensado con los Padres de la Compañia y con estos militares, y assi, aunque no so solemnes los que hazen estos Caualleros; però no obstante esso, bastan para constituir los verdaderos Religiosos. Lo segundo porque las Bullas Pontificas, qua confirman estas Religiones, llaman à estos Caualleros, Religiosos. Ni vale la distincion de algunos Canonistas, que explican se han de entender Religiosos lato modo; porque ai, dizen, dos maneras de Religiones, vnas perfectissimas, y otras secundum quid: Però contra esto arguye Suarez y Basilio, probando se ha de ser con cautela en esta distincion; porque por lo menos se ha de entender, que ablan los Pontifices de los que esencialmente son Religiosos; pues alias auriannos de confessor, que los Pontifices hablan impropriamente, y esto remediado; y luego por lo menos hemos de conceder, que son esencialmente Religiosos, aunque alias tengan con mas anchura la obseruancia de los votos, que otras Religiones. La Terzera, porque este estado puede ser estado de perfeccion, para lo qual tiene todos los medios proporcionados, segun el fin y instituto destas milicias; y aunque los votos se obseruan con alguna latitud, però no tanta, que no quedan dentro de la esfera de suficiencia, para poder constituir Religion; y maxime professandolos de baxo de regla aprobada por la Sede Apostolica, y baziendo estos Caualleros entregu de su persona à la Religion, nada de lo sustancial les falta para ser Religiosos. Hucusque doctus Pater Garzias.*

5. Ex quibus ego in meis operibus spatium olim

collegi cum multis Auctoribus, dictos Equites, Primò, gaudere privilegio Fori, & Canonis & exemptione Gabellarum: Secundò, emissa professione, relinquendo Ordinem, esse Apostatas: Tertio, non posse emittere professionem, nec ante annum decimum sextum expletum, nec nisi expleto Nouitatus anno: Quarto, dictos Equites post professionem fornicantes committere Sacrilegium, & teneri hanc circumstantiam in confessione aperire, tam ipse quam mulieres cum ipsis fornicantes: Quintò, deferentes portare habitum, peccare mortaliter & in excommunicationem incidere: Sextò, tanquam verè Religiosos fuisse à Clement. VIII. exceptos ne comprehenderentur in Bulla, qua interdixit Religiosis numerum largitionem: Et tandem septimò, posse dictos Equites, vt verè Religiosos eligere sibi Confessarium non approbatum ab Ordinario, vt docent Riccius in Praxi, tom. 4. resol. 170. num. 2. Nouarius, de elect. Fori, quest. 69. num. 23. sect. 2. Leandrus de sacrament. tom. 1. tract. 5. disp. 11. q. 47. & Martinus de San Ioseph in montu Confessor. tom. 1. lib. 1. tract. 24. de Penit. n. 4. vbi sic ait: *Lo mismo se dene decir de los Caualleros de las Ordenes de San Iuan, San Iago, Calatrava, y Alcantara, que se podran confesar con qualquier simple Sacerdote idoneo, regular, o secular aunque no esè expuesto, porque segun la mas verdadera opinion, son verdaderos Religiosos.* Ita ille. Vnde patet responsio ad Argumenta in contrarium adducta & ad primum Soti & aliorum asserentium, Equites diui Jacobi, Calatravae, &c. non esse verè Religiosos: respondeo, contrarium asserendum esse, cum opinio affirmatiua sit confirmior, & probabilior; vt patet ex superius dictis. Hinc Pontius in tract. de imped. Matrim. causa 27. q. 1. §. 4. sic ait dictos Equites esse verè, & substantialiter Religiosos, adeo certum existimo, vt oppositum iudicem nimis licentiosè dicendum, ne dicam aliquid grauius; cum pleno ore litterè Pontifici illos appellent Religiosos; & etiam cum castitate coniugali vera Religio consistere possit; eo quod, sicut in paupertate latitudo est, ita etiam in castitate, que est materia voti. Ita Pontius. Et quidem in casu nostro, nemo nisi bardus diceret, Pontificem, si vellet, non posse huc sententiam adhaerere, cum sit tantorum virtutum auctoritate fulcita, & validissimis rationibus roborata.

6. Ad secundum argumentum, respondeo, primò, quod doctrina illa, negans Pontifici auctoritatem dispensandi in voto solenni castitatis, semper mihi displicuit, & idè puro contrarium esse communionem, & probabilior, quam tutatus sum in Par. 8. tr. 1. resol. 73. cum Tannero, Vasquez, Henriquez, Azouio, Prapposito, Coninch, Sanchez, Llesio, Reginaldo, Rebello, & aliis: vnde in Schola Patrum Societatis hæc opinio est communis. Et ratio est, quia Pontifex potest dispensare in voto simplici castitatis perpetuæ: ergo etiam poterit dispensare in voto solenni. Probo consequentiam, quia solemnitas voti solo Ecclesie decreto est introducta, vt expressè definitur in cap. unico de voto in 6. ergo Summus Pontifex, si subsit iusta causa, poterit in eo dispensare; quia potest suum decretum relaxare. Tum quia Pontifex potest relaxare votum solenne castitatis Clericorum vt Diuus Thomas communiter receptus, testatur: ergo etiam poterit relaxare votum solenne Religioforum. Probo consequentiam, quia cum vtrumque sit solenne, æqua debet esse virtusque ratio.

6. Nec obstat, quod in c. Cum ad Monasterium, de statu Monachorum, habeatur; Neque astimet Abbas, quod super habenda proprietate, possit cum aliquo dispensare; quia abdicatio proprietatis sicut

Sup. hoc se
pra in Ref.
39. §. vii. &
in tom. 1. ar.
1. Ref. 22. §.
Quoad se-
cundum, &
in tom. 2. ar.
2. Ref. 22. §.
2. ante me-
dium, & in
tom. 7. tr. 1.
Ref. 87. cau-
sim, in fine,
& in Ref. 96.
§. 1. & in Ref.
99. §. 2. & in
Ref. 100. &
in tom. 9. tr.
2. Ref. 161.
propè fi-
nem.

Sup. hoc se
pra in fine,
§. 1. huius
Ref. & in
Ref. citata ad
lin. 6. huius
§. Quæ non
est antecede-
dens, & infra
in Ref. 91. §.
Sed ego pro-
pè finè, verè,
Tertio Pon-
tificis, &
quamuis nõ
plene sup.
hoc lege tra-
men in tom.
2. tr. 6. §. 11.
Ref. 111. &
si placet lege-
cam per to-
tam.

Et sup. hæc
proprietate
& custodia
Castitatis, &
etiã pro se

castitatis adeo est annexa Regula Monachalis, ut contra eam, neque etiam Summus Pontifex possit licentiam indulgere. Ad hoc enim respondit Durandus in 4. dist. 28. q. 2. consulto Textum dicere, non posse Romanum Pontificem licentiam dare, quia non potest ad libitum, & absque causa licentia. Alij vero, & rectius dicunt, non posse Pontificem dispensare, ut Religiosus quandiu manet Religiosus proprium habeat, uxorem ducat, ac liber sit ab omni obedientia iugo, eo modo, quo sunt ceteri Sæculares, successe tamen bene fieri potest, ex aliqua vigenti, & multum rationabili causa, & auctoritate Apostolica, ut qui fiat Sæcularis, habeatque proprium, & Matrimonium contrahat, & liber sit ab omni obedientia. Et ego obseruo, non solum cum Regibus, & Principibus magnis Pontifices dispensasse, sed etiam cum viris nobilibus; & idem Alexander III. in vita beati Laurentij Iustiani apud Surium, 8. Ianuarij legitur, dispensauit, cum Nicolao Iustiano Veneto, Religioso in Monasterio sancti Nicolai, qui solus tunc ex familia Iustiana supererat; ut uxorem acciperet, & hoc, ut reuera supererat; ut uxorem acciperet, & hoc, ut reuera obseruaret Faulus in Theol. lib. 7. quest. 48. ne Familia tam illustri extingueretur. Quod exemplum valde notandum est in casu nostro in fauorem Oratoris. Est etiam aliud exemplum Gregorij XIII. qui dispensauit cum germano Cardinalis Ioyolæ, Sacerdote professio, & Prouinciali Ordinis Capuccinorum. Sed plus obseruo in fauorem Oratoris, nempe ut notat Azorius, tom. 1. lib. 12. c. 7. q. 1. & Rocafus in Praxi Theologiae Moralís tom. 2. lib. 3. parte Decalogi, c. 4. num. 504. Clemenrem VIII. cum multis Religiosis Equitibus professis in Ordinibus Alcantaræ, & Calatravæ dispensasse, ut uxores acciperent eo tempore, quo castitatem absolutam vocabant; nam ut notat Ambrosius Machin. in Alleg. pro in-
 tu Ordinis Milit. artic. 2. num. 21. ante Bullam Leonis X. Episcopi Caualteros hanc castitatem Romanæ Pontificis negasse, sed solum docuisse, ut optime Cæcænus annotauit, Romani Pontificis auctoritate fieri non posse, ut quis sit Religiosus, & coniux, vel dominium habeat; pugnat enim cum natura Religionis, coniugij, & dominij vsus. At Pontificia auctoritate fieri potest, ut Religiosus desinat esse Religiosus, & sic Matrimonium contrahat, & res ut proprias possideat. Verum deus absolutè D. Thomam, hanc auctoritatem Pontifici denegasse; cuius opinio cessat in casu nostro, in quo Pontifex, non facit de Religioso non Religiosum, sed transfert Religiosum de vna ad aliam Religionem in qua vere existente Religioso, non tenetur tamen ad votum castitatis absolutæ, sed coniugalis. Itaque in casu de quo loquimur, Pontifex non dispensat absolutè in voto castitatis solemnij, sed illud communicat in votum castitatis coniugalis.
 Quod posse fieri præter superius dicta confirmatur ex cap. Cum ad Monasterium, de statu Monachorum, in quo patet potestatem Pontificis in dispensatione voti Paupertatis, & Castitatis, procedere pari passu. Sed ut notat Pater Ouiedo Benedictinus de Republica Regul. part. 1. c. 1. tract. 9. q. 9. Cum Pontifex conferat alicui Religioso pensionem, solet etiam dispensare in voto Paupertatis ut necum factum fuit à Sanctissimo Domino nostro annis elapsis, & plura. Ergo Pontifex poterit etiam ex iusta causa dispensatione voti Paupertatis, & Castitatis, & simul commutare voti castitatis absolutæ, in votum castitatis coniugalis, quia ut dictum est, potestates dispensandi in

voto paupertatis, & in voto castitatis æquiparantur: & sicut potest habere latitudinem votum Paupertatis, potest etiam habere latitudinem votum castitatis. Vnde commutatio voti continentia, in castitatem coniugalem non mutat substantiam Regule; ut docet Sacra Rota D. Queris. parte secundæ, decisioe ducentesima sexagesima sexta num. 6. quod etiam notauit Riccius in Praxi, part. 4. resol. 76. n. 3. Machin. ubi supra; art. 2. num. 12. Sperellus; tom. 1. decis. 2. num. 64. & alij, adde ut obseruat Suarez de Relig. tom. 4. tract. 9. cap. 5. num. 29. Pellizzarius tom. 1. tract. 1. c. 3. n. 22. Lezana, tom. 2. c. 5. n. 9. supradicta vota coniugalia in dictis Religionibus posse dici aliquo modo vota solemnia, quoad perpetuitatem absolutam: ergo, &c.
 9. Posset etiam aliquis dicere, quod in casu nostro Pontifex non dispensat in voto solemnij castitatis, sed tantum ponit, verbi gratia, Oratorem in alio statu, in quo amplius dicti voti obligatio illum non attingit. Itaque in hoc casu, de quo loquimur, non adest pura dispensatio, nec dispensatio mixta cum commutatione, sed transitio cum iusta causa, ex vno ad alium statum; in quo posteriori non ad sunt obligationes eodem modo, quo in priori adest. Et idem si aliquis Capuccinus, cum licentia Pontificis transierit ad Canonicos Regulares vel ad Franciscanos Claustrales, non teneretur ad votum paupertatis tam rigidè ut antea, per ea, quæ docet Machin. ubi supra, art. 3. n. 34. & Cenedo de Paupertate Religiosa dub. 50. num. 18. Sic etiam si aliquis Minimus, vel Mercenarius transierit, verbi gratia, ad Carmelitas Claustrales, non teneretur ad votum quadagesimale, nec ad votum Redemptionis Captriuorum, non quia Papa dispensauit in omnibus supradictis votis, sed quia transtulit dictos Religiosos in statum, in quo non adest amplius obligatio illa vota obseruandi. Et ratio horum omnium est, quia per legitimum transitum ad aliam Religionem, dissoluitur vinculum prioris Professionis, quatenus vnus status religionis mutat in alium, iuxta diuersitatem Professionis, quæ in talibus Religionibus respectiue emittitur; ut optime obseruat Sanchez in Summa, tom. 2. lib. 6. c. 7. n. 87. & Pellizzarius in Manual. Regul. tom. 1. tr. 1. c. 2. n. 34. qui post tr. 3. c. 5. sect. 1. n. 11. querens, an dissoluitur vinculum prioris professionis, si Religiosus professus legitime transiens ad alium Ordinem, ibi denuo profiteatur; respondet dissolui, & quidem, ita ut si quod aliud votum, siue sollempne, siue non sollempne, erat annexum prioris professioni, omnino desinat obligare, si excipias votum de non petenda, aut acceptanda dignitate extra Religionem; quod in præsentem non cessat ex Const. Urbani VIII. in ordine 140. per quacumque Religiosis translationem, aut habitus priuationem, ac dimissionem.
 10. Sed ut verum fatear, communiter Doctores agnoscunt in licentia à Pontifice concessa ad laxiorem Religionem adesse quandam in sollempni Religionis strictioris voto dispensationem, etsi partim admisceatur commutatio; & ita docet Sanchez in Summa, tom. 2. leg. 6. c. 7. n. 5. Riccius illud de iure personarum, lib. 4. c. 8. n. 4. cum aliis: & idem talis licentia absque iusta causa à Pontifice non potest concedi.
 11. Stando igitur in hac opinione, restat modo videre, an summus Pontifex habeat in casu nostro iustam causam præbendi talem licentiam Oratori, ut possit transire ex Religione Hierosolymitana ad Religionem D. Iacobi Calatravæ, &c. dispensando implicite & simul commutando votum castitatis absolutæ, in votum castitatis coniugalis, ut dictum est. Et affirmatiue videtur respondendum; adest enim &

ALANAE
 Omnina
 O. ILLIV
 E. III

iusta causa priuata, & publica. Adest iusta causa priuata nemp̄ periculum damni spiritualis ipsius Gregorius, remanendo in dicta Religione Hierosolymitana propter eius fragilitatem; & ideo hanc esse iustam causam dispensandi in voto castitatis, dicit Ochagauius de Sacram. tract. 4. q̄. 2. dispens. Matrim. 7. 6. n. 6. qui citat Nauatrum, Suarez, & Sayrum, quibus ego addo Io. Præpositum in par. 2. D. Thoma, c. 98. dub. 3. n. 18. Raphaelem de la Torre in 2. 2. D. Thoma, tom. 1. q. 88. art. 12. disp. 4. art. 4. Martinum Perez de Matr. disp. 45. sect. 5. num. 13. Lefman. l. tract. 4. c. 8. num. 5. Stephanum de Sacram. l. 3. cap. 11. 3. num. 3. Lessium, 2. c. 40. dub. 17. n. 120. Sanchez in Summ. tom. 1. lib. 4. c. 41. n. 40. & iterum Lessium in Auctar. Cas. Conf. ad par. 2. D. Thoma, verb. Sponsalia, c. 7. n. 18.

12. Nec oportet dicere, Gratianum discip. 457. n. 10. non admittere talem causam, vt possit Pontifex dispensare in voto castitatis Equitum Hierosolymitanorum; nam respondeo, Gratianum loqui in illo casu, in quo Eques petebat dispensationem absolutam à voto, & Religione, quod non accidit in casu nostro, in quo Orator manet Religiosus nec obtineret dispensationem absolutam à voto, sed votum castitatis absolutam commutatur in votum castitatis conjugalis. Secundo respondeo, Gratianum intelligendum esse casu, quo Eques Hierosolymitanus non adduceret aliam causam, nisi solam suam fragilitatem in obseruando; secus autem si adduceret etiam aliam causam: nam, vt obseruat Castrus Palaus, tom. 5. disp. 4. tract. ult. §. 12. n. 2. Leandrus de Sacram. tom. 2. tract. 9. disp. 24. q. 23. Perez de Matrim. disp. 45. sect. 5. num. 13. Hurtadus de Matrim. disp. 26. diffie. 5. n. 13. Trullench, de Sacram. lib. 7. c. 10. dub. 2. num. 18. & alij, plures causæ aggregatæ sufficiunt, quarum singule non sufficerent: sed in nostro casu, præter fragilitatem adductam in obseruando voto, adest inconsideratio, & leuitas cum quibus emissum fuit; quam iustam causam esse ad dispensandum tradit Castrus Palaus tom. 3. tract. 15. punct. 9. num. 7. Stephanus, de Sacram. lib. 3. c. 11. 3. n. 3. Ochagauius, tract. 4. de Matrim. q. 7. n. 5. Et individualiter pro casu nostro, supradictas causas, nemp̄ leuitatem in emissionem voti, & periculum lapidum ex fragilitate, esse sufficientes, licet præbeatur licentia transeundi ad laxiorem Religionem, tradit Sanchez in Summa, tom. 2. lib. 6. c. 7. n. 72. Adest etiam pro iusta causa auctoritas, & merita intercedentis pro Oratore, qui est Augustissimus Rex Hispaniarum; & hanc esse causam iustam dispensandi, & per consequens præbendi licentiam de qua loquimur, tradiderunt Coninch de Sacram. disp. 23. dub. 5. n. 49. Sanchez de Matrim. l. 8. disp. 19. num. 22. Hurtadus ubi supra, num. 11. Perez num. 5. Villalobos, tom. 1. tract. 1. diffie. 26. n. 7. Molfesius, in Summa, tom. 1. tr. 4. c. 12. n. 57. Reginaldus tom. 2. lib. 3. c. 26. n. 16. Palaus, tom. 1. disp. 4. punct. ult. §. 2. n. 1. Leandrus de Sacram. tom. 2. tract. 9. disp. 24. q. 24. Et ratio est, quia multum expedit Ecclesiæ, habere Reges specialiter deuinctos.

13. Verum his omnibus causis omissis, quæ tamen multum mouere possent benignitatem Sanctissimi D. N. non dubito, præcipuam esse illam, quæ pertinet ad bonum publicum, ne pereat videlicet, & extincta remaneat, vna ex nobilissimis Familiis Regni Maioricarum: nam hanc causam pertinere ad commune, & publicum bonum, firmarunt vno ore Doctores magni nominis, & patet ex l. 1. §. Denunciare, vers. Publice, ff. de vent. inspicien. Et ita ex Henriquez Sanchez, & Coninck, Gaspar Hurtadus, de Matrim. disp. 26. diffie. 3. n. 12. quibus addo Martinum Perez, de Matrim. disp. 45. sect. 5. n. 10. Baunym in

Theol. mor. tom. 1. tract. 12. q. 2. præpos. 4. Castrum Palaum, tom. 5. disp. 4. punct. ult. §. 2. n. 2. Bassaem in Flor. Theol. Pract. verb. Matrim. num. 5. Stephanum de Sacram. lib. 2. c. 113. n. 3. Trullench de Sacram. lib. 7. c. 10. dub. 2. n. 9. Vnde asserit Villalobos in Summa, tom. 1. tr. 14. disp. 26. num. 6. Que per est causa (ne periret videlicet familia nobis) dispensatio Gregorio XIII. con D. Lucia Condesa de Sancta Gadea para casarse con su tio, con quien auia estado casada vna hermana suya, y ella tenia hecho voto de castidad. Ita ille. Quod quidem votum fuerat à dicta Comitissa emissum in manu Episcopi; vt notat Henriquez lib. 12. c. 3. n. 9. in Glossa lit. D. Et quidem fuit hæc materia dispensationis: nam Pontifex, primò dispensauit in voto castitatis coram Episcopo emissio: secundo dispensauit, vt Comitissa contraheret cum marito olim suæ sororis: tertio dispensauit, vt contraheret cum Patruo. Et hoc solum, vt dictum est, ne extincta remaneret familia illa nobilis, quia ad publicum & commune commodum spectabat.

14. Et tandem in fauorem Oratoris ponderandus est Textus Concilij Tridentini, sess. 24. c. 5. de Reformatione Matrimonij in quo habetur, quod in secundo gradu nunquam dispensetur, nisi inter magnos Principes: & ob publicam causam. Et tamen hoc non obstanter, vt obseruat Auerla de Matrim. quæst. 19. sect. 4. Sanchez, lib. 8. disp. 19. n. 2. Villalobos tom. 1. tr. 14. diffieul. 26. n. 4. Trullench, de Sacram. lib. 7. c. 10. dub. 2. n. 15. Filiucius tom. 1. tr. 10. part. 2. c. 10. n. 318. Zerola, in Praxi, part. 1. verb. Dispensatio, §. 1. Zipaus, in Analys. Jur. Can. lib. 4. tit. de eos, qui cognouit uxorem. 7. Ochagauius, de Sacram. tract. 4. de Matrim. q. 7. n. 6. Baldellus, tom. 1. lib. 5. disp. 51. n. 8. Pontius, de Matrim. lib. 9. c. 14. n. 12. Rotafull. in Praxi Theol. mor. par. 3. lib. 6. c. 17. q. 4. Pontifices in secundo gradu aliquando solent dispensare inter Barones Feudatarios, & alios viros nobiles nec ex causa publica, vt vult Concilium, per se, & directè tangente ad bonum publicum, sed bonum priuatum, & remotè ad bonum publicum spectantem: nam vt patet ex ipso Concilio Tridentino, sess. 15. c. 18. de Reformatione non semper requiritur ad iustitiam causæ dispensationis faciendæ, quod proximè & immediatè tendat in commune bonum, sed satis est si remotè, & indirectè; bonum enim publicum pendet ex bono priuatum, vnde bonum priuatum aliquatenus bonum commune dici potest. Et in Dataria vidimus, Pontifices dispensare cum Personis inferioris notæ, licet non adsit causa publica directè bonum commune respiciens, hinc quando D. Thomas in par. 2. q. 97. art. 4. Sotus de Iust. lib. 1. q. 7. art. 3. & alij asserunt, infidelem fore dispensatorem, nisi propter bonum commune dispensaret; intelligendi sunt saltem indirectè. Et ideo etiam in dispensatione, de qua loquimur, nemp̄ voti solemnem castitatis, sufficere priuatum causam ex parte videntis, docuerunt Henricus de Guedaño. Quodlib. 5. q. 28. Richardus in 4. dist. 38. art. 9. Cardinalis Caietanus, tom. 2. opuscul. tract. 27. de dispensat. Matrim. q. vnicæ, quam sententiam non audeo damnare Medina de Sacram. bon. conuin. lib. 5. c. 35. & 37. vt potè in praxi positam à Clement. VIII. in dispensatione cum Equitibus Calatræ, & Alcantaræ, vt supra visum est: & illam tanquam probabilem admittit Valentia, tom. 3. disp. 6. q. 6. punct. 7. nam contrariam sententiam, quam ipse docet, vocat tantum verioiorem.

15. Sed licet hæc omnia satis conducant ad iustificandam petitionem Oratoris, tamen in nostro casu illis non egemus, quia sumus Pontifex non dispensat simpliciter, nec facit de Religioso, non Religiosum; sed commutat votum castitatis absolutæ, in votum castitatis conjugalis, stante licentia, quæ præbet transeundi

Sup. hac leuitate infra in tr. 1. Ref. 80.

Sup. hoc infra in tr. 1. Ref. 126. & 127.

transcendi ex Religione Hierosolymitana ad Religionem Dni Iacobi: pro quo transitu sufficere tangendum donum priuatum, firmavit Sanchez ubi supra: quod magis in casu nostro pro conseruanda illa scilicet familia; quod pertinere ad bonum publicum satis supra probatum est. Itaque ex his omnibus ad casum propositum affirmatiue respondeo pressis auctoritate Doctorum, & rationibus adductis: & sententia in his materis semper adherendum est sententia, quae fauet & ampliat potestatem Pontificiam, vt recte obseruat Michael Medina de Sacrament. boni. Contin. lib. 5. & Pellizzarius, pag. 1. tract. 7. c. 5. sect. 1. n. 26. Sic ego sentio salua corectione Sanctissimi D. N. & doctorum vitorum iudicio.

RESOL. LXXX.

An Summus Pontifex possit dispensare, vt sacer sumat in uxorem naturam suam.

Et afferitur iure naturae nullum esse matrimonium inter noueram & priuignum; & inter omnes affines in primo gradu linea rectae, quales sunt etiam gener & socrus, socer & nurus.

Et an non raro Pontifices dispensent pro foro conscientiae in dicta affinitate oria ex copula fornicaria.

Et an matrimonium intra fratrem & sororem sit irritum iure naturae.

Et an infra concurrens causa in eo dispensare Pontifex possit? Ex part. 4. tr. 4. & Misc. Resol. 9.

1. Negatiua sententia suaderi potest; quia affinitas in primo gradu linea rectae dirimit matrimonium iure naturali, quod probatur primo ex rationibus; nam filius, v. g. eandem reuerentiam debet vitrico, quam parentibus, hoc ipso quod vna caro cum parentibus facti sunt; eademque est ratio nurus & soceri, generi & socro, quia & illi respectu horum quasi filij censentur; vnde Pomponius in l. 17. ff. solut. matrim. obseruat, quod parentis locum socer obtinet, & D. August. lib. 22. contra Faustum cap. 61. relatus in cap. si vir 33. quest. 3. affertur: Si vir & vxor non duo, sed vna caro sunt, non aliter est vnus reputanda quam filij, vnde recte vltimus priuignae marito apud Ouid. lib. de Ponto allecebat.

Nam tibi que coniux, eadem mihi filia penes est.

2. Secundo probatur ex auctoritate Scripturae, na D. Paul. 1. Corinths. 5. ait, Audiuit inter vos fornicatio, qualis nec inter gentes, ita est uxorem patris sui aliquis habere. Vnde D. Thom. ibi lect. 1. ait: Vxor patris repellitur a matrimonio sicut persona patris, vel matris, hic Spartianus in Seuero, qui noueram matrem, quin imo in uxorem duxit, & in Caracalla, matrem enim non alio dicenda erat nomine, induxit uxorem, ad patricium inuixit incestum.

3. Tertio probatur ex Concilijs, nam in Concil. Aemensi. sub Vigilio Papa 6. 11. cum prohibitum esset matrimonium cum priuigna, subditur, eum qui secus ausu sacrilego auctoritatem diuinae legis & iura naturae prouerpere, &c. in quibus verbis apparet affinitatem in primo gradu linea rectae dirimere matrimonium iure naturali; quod confirmatur in Launenculo, §. nouerca sff. de condition. sine causa, vbi sic habetur. Nouerca priuignum, nurus socro pecuniam dotis nomine dedit, neque nupsit, cessate conditio prima facie videtur, quoniam iure gentium incestum committitur, &c. vbi Anton. Faber Iurisconsultus eminentis, literaturae, dicit in hac verba, ius naturale vocari ius gentium, & ideo matrimonium inter socrum & nurum allicit esse prohibitum de iure naturali.

4. Quarto probatur ex auctoritate Doctorum afferentium iure naturae nullum esse matrimonium inter noueram & priuignum, inter vitricum & priuignam, & inter omnes affines in primo gradu linea rectae, quales sunt etiam gener & socrus, socer & nurus, & ita docent DD. quos exat Sanchez ubi supra n. 6. quibus ego addo Syluam in ad. 1. ad. 3. part. D. Thom. 7. 5. art. 6. concl. 3. Tanner. in Theol. scholastica tom. 4. disp. 8. q. 4. dub. 7. n. 122. Layman in Theol. moral. lib. 5. tract. 10. part. 4. cap. 6. num. 5. Coninch de Sacram. disp. 32. dub. 4. conclus. 3. n. 53. Zanardum in director. Theol. part. 1. de sacrament. matrim. cap. 25. §. 6. Bizzocerum de Sacram. p. 8. c. 3. §. de impedimento affinitatis, num. 6. Zecchium de sacram. matrim. cap. 18. prop. 2. in fine Guliel. Estium in 4. sent. disp. 4. 1. §. 3. & Camerotam de Sacram. tract. 12. c. 5. dub. 11, quorum sententia confirmatur ab experientia, eo quod non extat memoria, vt Pontifex in aliquo matrimonio in casibus supra dictis dispensauerit.

5. His tamen minime suffragansibus existimo Summ. Pontificem posse dispensare in supradictis casibus, quia affinitas in primo gradu linea rectae non dirimit matrimonium iure naturali, & ita hanc sententiam videtur docere D. Thom. 2. 2. q. 154. art. 9. ad 3. & illam etiam tenent 14. Doctores, quos citat & sequitur Sanchez de matrim. tom. 2. lib. 7. disp. 66. num. 7. quibus ego addo propositum in ad. 1. ad. 3. par. D. Thom. 9. 7. de impediment. matrim. disp. 11. n. 69. Huitadum tract. de matrim. disp. 20. diff. 4. num. 11. Ludouicum Maratium in D. Thom. tom. 3. tract. de matrim. disp. 9. sect. 13. n. 4. & seq. Pontium de matrim. lib. 7. cap. 34. num. 5. Ioan. de la Cruz in direct. conscient. part. 2. de sacram. matrim. art. 5. dub. 9. concl. 1. Archangelum Rubicum de Sacram. disp. 40. & 41. latissime Gutierrez de matrim. c. 99. n. 9. Bonacinam de matrim. q. 3. punct. 11. n. 7. & duos doctissimos viros, quorum codices, quia rari sunt, ponam verba per extensum. Villalobos in summa tom. 1. tract. 14. diff. 17. n. 1. sic ait. [Ningun grado de afinidad irrita el matrimonio de derecho natural, el fundamento es porque se dirimiera el matrimonio de derecho natural fuera lo mismo en todas las ocasiones lo qual no es, porque Adonias pidio a Abisac Sumamitide, para su muger como consta 3. Reg. 2. y ella hauiendo sido muger de David su Padre como dice la misma eseriura 2. Reg. vii. y Valerio Maximo lib. 5. cap. 11. Pluarcho in vita Demetrij referen, que Seleuco dio a su hijo Antiocho por muger a Estrathonica su propia muger y pudieranse traer para esto otros muchos exemplos, de lo qual se infiere que si el infiel contraxo matrimonio en primero grado de afinidad (no estando prohibido entre ellos) conuertiendose a la fe no se han de apartar.] Sed audiamus Ludouicum de San Iuan in sum. q. 6. de sacram. matrim. art. 7. diff. 5. dub. 1. concl. r. sic afferentem. [Mas prouable es, que la afinidad en el primero grado en la linea recta no dirime el matrimonio por derecho natural, si no por el postino porque hablando en verdad y propiedad, ni el suegro es Padre ni su suegra madre como dice la contraria opinion; luego esta afinidad no ha de impedir como la consanguinidad en el primero grado en los ascendentes por linea recta, quales la de los Padres y abuelos, lo segundo se prouea, porque muy de ordinario dispensa la Silla Apostolica en semejantes afinidades contrabidas por copulas illicitas por excusar grandes inconuenientes, y yo he aconsejado se pida dispensacion en casos semejantes y se han alcanzado.] Sic ille. Et tandem hanc nostram sententiam docet insignis Theologus Salmaticensis Petrus Ochagua de Sacram. tract. 3. de impediment. matrim. q. 60. concl. 1.

Sup. hoc in Res. & §. not. praeterita.

Sup. hoc in Res. seq. §. Ex quo sequitur primo.

ANAE
OHNIA
O. H. I. I. V. V
E. III

hoc in tr. 126. &

hoc in tr. 126. &